

Univerzitet Singidunum

Fakultet za informatiku i računarstvo

Obrada podataka o prodaji kafe

Projekat za prvi kolokvijum iz predmeta Veliki skupovi podataka

Profesor: Dalibor Radovanović

Predmet: Veliki skupovi podataka

Student: Nikola Nenadović

Broj indeksa: 2023205687

1 Uvod

1.1 QlikView

QlikView je softverski alat iz oblasti analitike podataka i poslovne inteligencije (Business Intelligence) namenjen analizi i vizuelnoj reprezentaciji podataka. QlikView je razvijen od strane kompanije Qlik (prethodno je nosila ime QlikTech), osnovane 1993. godine od strane Björn Berga i Staffana Gestrelusa u švedskom gradu Lund. Qlik je razvio softverske alate za replikaciju podataka (Qlik Replicate), za organizaciju podataka (Qlik Catalog), QlikCompose program za automatizaciju skladišta podataka, i mnoge druge. Omogućava nam da formiramo tabele, kreiramo izveštaje i različite vrste grafikona i dijagrama namenjenih za predstavljanje podataka iz više izvora. Pomoću QlikView-a možemo vršiti analitiku podataka sa društvenih mreža (npr, možemo generisati detaljne vizuelne grafike i analitičke izveštaje na osnovu raznovrsnih podataka „povučenih“ (scrapeovanih) sa društvenih mreža), analizirati prihode i druge mikroekonomske pokazatelje iz različitih datasetova o prodaji proizvoda, vršiti predviđanja i prognoze koje mogu biti od velike pomoći pri donošenju poslovnih odluka, kao i mnoge druge funkcije iz oblasti analize podataka. QlikView omogućava veliku fleksibilnost u kreiranju izveštaja, širok izbor različitih postupaka analitike uz podršku velikog broja funkcija.

U nedostatke QlikView softvera možemo ubrojiti, ponekad usporen proces učitavanja podataka ukoliko je u pitanju dataset sa velikom količinom podataka, dok obrada datasetova sa velikim brojem atributa i vrednosti može dovesti do usporenog rada, pa čak i prekida programa.

2 Opis dataseta

U projektu smo analizirali i predstavili podatke iz *Coffee Shop Sales* dataseta. Dataset sadrži podatke o prodaji kafe i drugih srodnih proizvoda, koji su sakupljeni iz tri kafeterije sa lokacijom u Njujorku, u Sjedinjenim Američkim Državama. Dataset je postavljen na sajtu Kaggle.com, a izvor podataka je Maven Analytics servis. U datasetu su predstavljeni podaci o prodaji od januara do juna 2023. godine. Dataset sadrži dve tabele, *Transactions* i *Customers* i sastoji se iz ukupno 21 kolone (atributa ili featurea), na osnovu kojih se mogu jasno utvrditi obrasci ponašanja kupaca. Kolone u *Transactions* tabeli su:

- `transaction_id` : Identifikacioni broj koji jedinstveno određuje svaku transakciju
- `transaction_date` : Datum svake transakcije u format MM/DD/YY
- `transaction_time` : Tačno vreme svake kupovine predstavljeno u formatu HH:MM:SS
- `transaction_qty` : Prodata količina jednog artikla predstavljena numeričkim tipom podataka
- `store_id` : Identifikacioni broj fizičke prodavnice (kafeterije)
- `store_location` : Lokacija kafeterije u kojoj je obavljena kupovina
- `product_id` : Jedinstveni identifikacioni broj svakog proizvoda
- `unit_price` : Cena proizvoda predstavljena u numeričkom formatu
- `product_category` : Kategorija proizvoda predstavljena tekstualnim tipom podataka

- `product_type` : Ime prodatog proizvoda
- `product_detail`: Detaljniji opis prodatog proizvoda
- `Revenue`: Prihod po svakoj transakciji
- `Month`:Mesec u kojem je izvršena kupovina predstavljen brojem iz intervala [1,12]
- `Weekday`: Dan u nedelji u kojem je izvršena transakcija predstavljen brojem iz intervala [1,7]
- `Hour`: Sat u kojem je izvršena kupovina predstavljena bročanom vrednošću iz intervala [6, 20]
- `Month1`: Mesec u kojem je obrađena transakcija predstavljen tekstualnim tipom podataka(Jan, Feb, itd.)
- `Weekday1`: Dan u nedelji u kojem je izvršena transakcija predstavljen tekstualnim tipom podataka(Mon, Tue, Wed, itd.)

Customers tabela dataseta Coffee Shop Sales sadrži sledeće kolone:

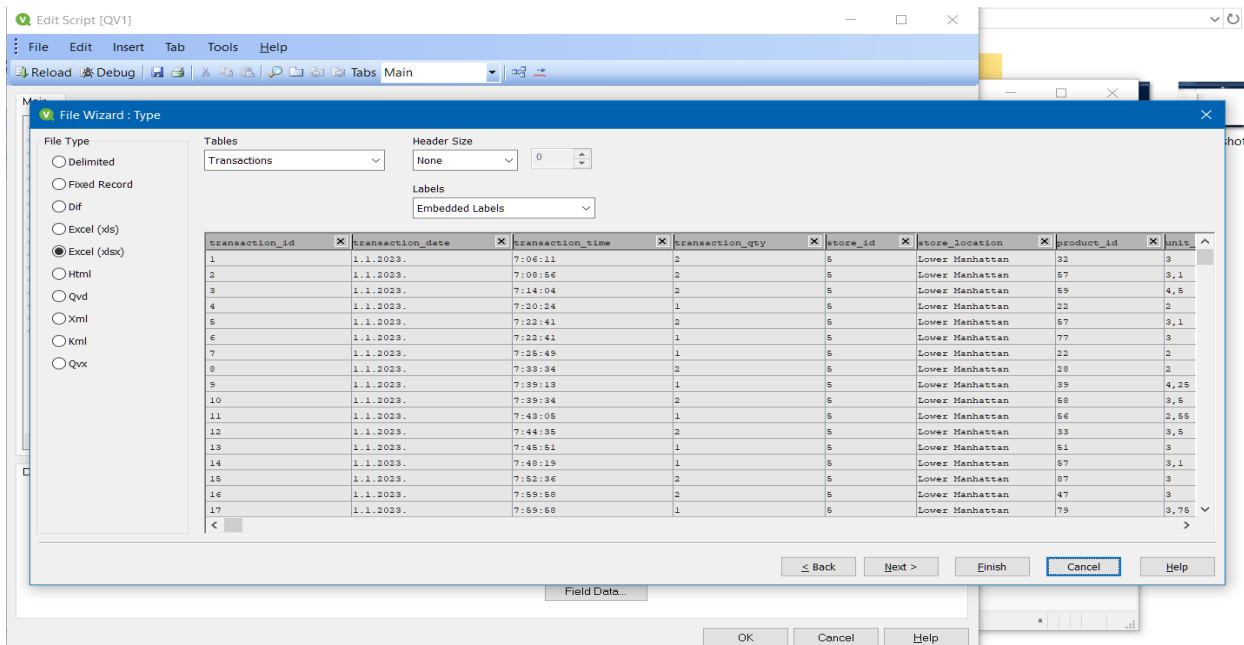
- `purchase_id`:Numerička vrednost koja jedinstveno određuje svaku kupovinu
- `customer_name`:Ime i prezime kupca
- `payment_method`:Način plaćanja(gotovina, kartica ili mobilni telefon)
- `invoice_number`: Jedinstveni broj računa

Sam dataset je kvalitetno urađen,sa malim brojem NULL vrednosti, sadrži različite tipove podataka a same vrednosti su raznovrsne što omogućava kvalitetnu analizu podataka i pouzdane rezultate na osnovu kojih možemo vršiti dalje predikcije i povlačiti poslovne poteze.Na osnovu podataka iz dataseta možemo prikazati koji proizvodi su najpopularniji kod kupaca, koje kategorije proizvoda nam donose najviše prihoda, kada kupci obavljaju najveći broj kupovina, odnosno u kom vremenskom intervalu ostvarujemo najveći broj transakcija,koje prodavnice ostvaruju najviše prihoda, itd.

3 Ubacivanje i čišćenje podataka u QlikView softveru

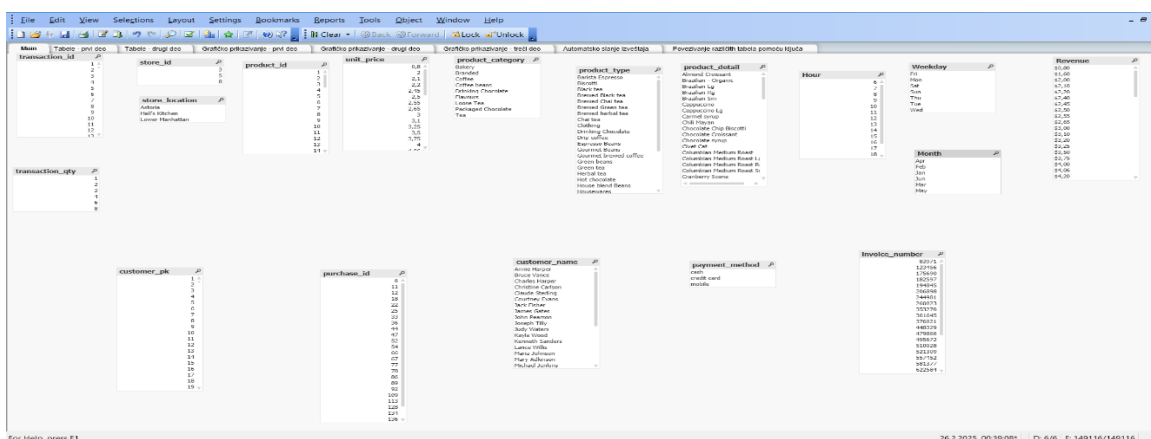
Početak izrade projekta sastoji se od otvaranja QlikView programa i učitavanja dataseta.Nakon pokretanja QlikViewa, u gornjem meniju biramo funkciju *Edit Script* i tako pokrećemo proces prepoznavanja dataseta od strane QlikView softvera.Klikom na dugme *Table files* otvara nam se prozor u kojem je potrebno pronaći dataset na našem sistemu.Nakon učitavanja dataseta otvara se novi prozor u kojem vršimo izbor kolona ill atributa, čije vrednosti podataka će biti analizirane i prezentovane na projektu. U prvom koraku učitvanja dataseta može se vršiti izbor formata fajla dataseta(CSV, xls., xlsx,), dodeljivane pseudonima kolonama dataseta, pozicioniranje imena kolona, itd..Za potrebe projekta eliminisaćemo četiri kolone dataseta:*transaction_time*, *transaction_date*, *Month* i *Weekday*. Kolonama *Month1* i *Weekday1* dodeljuju se pseudonimi(aliasi) *Month* i *Weekday* radi bolje preglednosti podataka.Ostale procedure u

početnom učitavanju dataseta su rutinske prirode, iz razloga što je dataset u odličnom stanju za obradu i analizu podataka.

Slika 1 – Izbor odgovarajućih tabela, kolona, oznaka, itd.

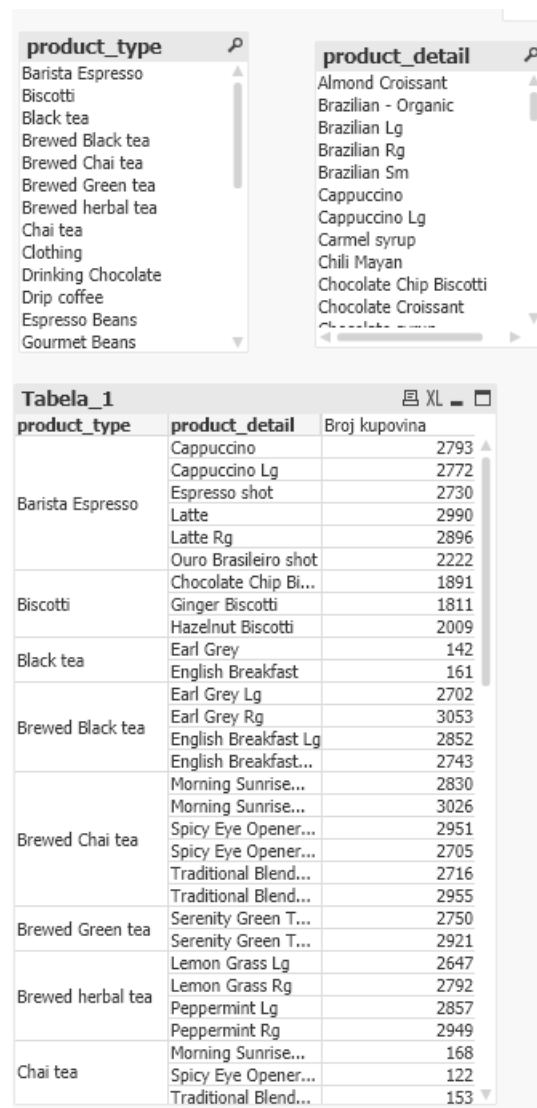
Nakon čišćenja i transformacije podataka dataseta, klikom na dugme Reload vrši se prenos podataka u QlikView softver i biranje odgovarajućih kolona dataseta. Zatim, otvara se početni tab našeg projekta sa imenom Main, gde se nalaze svi atributi podataka koje smo odabrali za analizu i predstavljanje.

Slika 2 – Main ili početni prozor našeg projekta

4 Kreiranje kros i pivot tabele u Qlikview softveru

Za potrebe projekta kreirano je ukupno šest tabela, jedna tabela iz kategorije Straight i pet tabela iz kategorije Pivot. U prvoj Straight tabeli, pod imenom Tabela_1, dimenzije tabele su atributi (kolone) product_type i product_detail, koji predstavljaju tip proizvoda i detalje pojedinačnog proizvoda koje se prodaje. Kao izraz (Expression) za tabelu, izračunao sam koliko je puta svaki pojedinačni proizvod bio predmet transakcije.

The screenshot shows the QlikView interface. At the top, there are two dimension lists: 'product_type' and 'product_detail'. Below them is a table view titled 'Tabela_1' with three columns: 'product_type', 'product_detail', and 'Broj kupovina'. The table displays data for various product types and their details, with the number of purchases for each.

product_type	product_detail	Broj kupovina
Barista Espresso	Cappuccino	2793
	Cappuccino Lg	2772
	Espresso shot	2730
	Latte	2990
	Latte Rg	2896
	Ouro Brasileiro shot	2222
Biscotti	Chocolate Chip Bi...	1891
	Ginger Biscotti	1811
	Hazelnut Biscotti	2009
Black tea	Earl Grey	142
	English Breakfast	161
Brewed Black tea	Earl Grey Lg	2702
	Earl Grey Rg	3053
	English Breakfast Lg	2852
	English Breakfast...	2743
Brewed Chai tea	Morning Sunrise...	2830
	Morning Sunrise...	3026
	Spicy Eye Opener...	2951
	Spicy Eye Opener...	2705
Brewed Green tea	Traditional Blend...	2716
	Traditional Blend...	2955
	Serenity Green T...	2750
Brewed herbal tea	Serenity Green T...	2921
	Lemon Grass Lg	2647
	Lemon Grass Rg	2792
	Peppermint Lg	2857
Chai tea	Peppermint Rg	2949
	Morning Sunrise...	168
	Spicy Eye Opener...	122
	Traditional Blend...	153

Slika 3 - Tabela_1 prikazana zajedno sa njenim dimenzijama

U drugoj tabeli iz kategorije Pivot, koja nosi ime Tabela_2, dimenzije tabele su atributi product_category i product_type, koji tekstualnim tipom podataka opisuju kategoriju proizvoda i

bliže opisuju pojedinačni proizvod. Za izraze (Expressions) tabele, prikazani su broj transakcija, količina prodatih proizvoda i prihod kafeterija sumiran po tipu proizvoda.

product_category

- Bakery
- Branded
- Coffee
- Coffee beans
- Drinking Chocolate
- Flavours
- Loose Tea
- Packaged Chocolate
- Tea

product_type

- Barista Espresso
- Biscotti
- Black tea
- Brewed Black tea
- Brewed Chai tea
- Brewed Green tea
- Brewed herbal tea
- Chai tea
- Clothing
- Drinking Chocolate
- Drip coffee
- Espresso Beans
- Gourmet Beans

product_detail

- Almond Croissant
- Brazilian - Organic
- Brazilian Lg
- Brazilian Rg
- Brazilian Sm
- Cappuccino
- Cappuccino Lg
- Caramel syrup
- Chili Mayan
- Chocolate Chip Biscotti
- Chocolate Croissant
- Chocolate...

Tabela_2

product_category

product_type

Broj transakcija

Količina prodatih proizvoda

Prihod

Bakery	Biscotti	5711	5788	19.794 \$
	Pastry	6912	6961	25.656 \$
	Scone	10173	10465	36.866 \$
Branded	Clothing	221	221	6.163 \$
	Housewares	526	555	7.444 \$
Coffee	Barista Espresso	16403	24943	91.406 \$
	Drip coffee	8477	12891	31.984 \$
	Gourmet brewed...	16912	25973	70.035 \$
	Organic brewed C...	8489	13012	37.747 \$
	Premium brewed...	8135	12431	38.781 \$
Coffee beans	Espresso Beans	319	319	5.560 \$
	Gourmet Beans	366	366	6.798 \$
	Green beans	134	134	1.340 \$
	House blend Beans	183	183	3.294 \$
	Organic Beans	415	420	8.510 \$
	Premium Beans	336	406	14.584 \$
Drinking Chocolate	Hot chocolate	11468	17457	72.416 \$
Flavours	Regular syrup	4979	7606	6.085 \$
	Sugar free syrup	1811	2905	2.324 \$
Loose Tea	Black tea	303	303	2.712 \$
	Chai tea	443	443	4.301 \$
	Green tea	159	159	1.471 \$
	Herbal tea	305	305	2.730 \$
Packaged Chocolate	Drinking Chocolate	266	266	2.728 \$
	Organic Chocolate	221	221	1.680 \$
Tea	Brewed Black tea	11350	17462	47.932 \$
	Brewed Chai tea	17183	26250	77.082 \$
	Brewed Green tea	5671	8697	23.853 \$
	Brewed herbal tea	11245	17328	47.540 \$

Slika 4 - Tabela_2

Dimenzije treće Pivot tabele (Tabela_3) su atributi Month i Weekday, koji tekstualnim tipom podataka predstavljaju mesece u godini i dane u nedelji. Kao izrazi tabele izračunati su broj transakcija po danu, količina prodatih proizvoda po danu i dnevni prihod.

Month
Apr
Feb
Jan
Jun
Mar
May

unit_price
0,8
2
2,1
2,2
2,45
2,5
2,55
2,65

Weekday
Fri
Mon
Sat
Sun
Thu
Tue
Wed

Month	Weekday	Broj transakcija	Količina prodatih...	Dnevni prihod
Apr	Fri	3.201	4.552	15.193 \$
	Mon	3.415	4.907	16.423 \$
	Sat	4.116	5.962	19.310 \$
	Sun	4.279	6.073	20.039 \$
	Thu	3.417	5.001	15.717 \$
	Tue	3.390	4.933	15.789 \$
	Wed	3.517	5.041	16.471 \$
Feb	Fri	2.358	3.420	10.735 \$
	Mon	2.373	3.484	11.093 \$
	Sat	2.321	3.333	10.767 \$
	Sun	2.433	3.473	11.375 \$
	Thu	2.325	3.281	10.887 \$
	Tue	2.199	3.130	10.203 \$
	Wed	2.350	3.429	11.085 \$
Jan	Fri	2.291	3.339	10.653 \$
	Mon	2.814	3.965	13.239 \$
	Sat	2.206	3.120	10.422 \$
	Sun	2.725	3.955	12.743 \$
	Thu	2.283	3.282	10.523 \$
	Tue	2.766	3.968	13.740 \$
	Wed	2.229	3.241	10.358 \$
Jun	Fri	5.960	8.533	28.198 \$
	Mon	4.810	6.946	22.520 \$
	Sat	4.683	6.760	22.817 \$
	Sun	4.786	6.904	22.185 \$
	Thu	5.812	8.391	27.251 \$
	Tue	4.801	7.038	22.259 \$
	Wed	4.500	6.370	21.257 \$
Mar	Fri	3.486	5.000	16.253 \$
	Mon	2.816	4.111	13.182 \$
	Sat	2.732	3.950	12.783 \$
	Sun	2.738	3.925	12.684 \$
	Thu	3.486	4.940	16.136 \$
	Tue	2.596	3.647	12.119 \$
	Wed	3.375	4.833	15.678 \$
May	Fri	4.405	6.363	20.341 \$
	Mon	5.415	7.818	25.221 \$
	Sat	4.452	6.489	20.795 \$
	Sun	4.135	5.852	19.305 \$
	Thu	4.331	6.267	20.254 \$

Slika 5 – Tabela_3

U četvrtoj Pivot tabeli, kao dimenzije tabele prikazani su atributi Weekday i Hour. Kao izraz tabele, izračunat je i prikazan broj transakcija u svakom satu rada kafeterije, kao i prihod u dolarima sumiran po satima radnog vremena kafeterije.

Weekday

Fri

Mon

Sat

Sun

Thu

Tue

Wed

Hour

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

Tabela_4

Weekday	Hour	Broj transakcija	Prihod
Fri	6	707	3.386 \$
	7	1989	9.386 \$
	8	2544	11.747 \$
	9	2707	12.750 \$
	10	2761	13.156 \$
	11	1405	6.828 \$
	12	1231	5.685 \$
	13	1199	5.499 \$
	14	1265	5.840 \$
	15	1295	6.098 \$
	16	1257	5.655 \$
	17	1226	5.687 \$
	18	1149	5.140 \$
	19	886	4.128 \$
Mon	6	80	388 \$
	7	661	3.099 \$
	8	1992	9.517 \$
	9	2482	11.605 \$
	10	2494	11.898 \$
	11	2612	12.427 \$
	12	1478	7.179 \$
	13	1308	6.140 \$
	14	1267	5.771 \$
	15	1376	6.463 \$
	16	1319	6.159 \$
	17	1355	6.140 \$
	18	1302	5.927 \$
	19	1077	5.006 \$
Sat	6	846	4.015 \$
	7	74	330 \$
	8	592	2.914 \$

Slika 6 - Tabela_4 sa atributima Month i Weekday

Peta Pivot tabela (Tabela_5) sadrži attribute iz dve tabele dataseta: Kolonu *store_location* iz tabele *Transactions*, i kolone *customer_name*, *payment_method* i *invoice_number* iz tabele *Customers*. U tabeli je prikazana količina proizvoda koju je kupio svaki kupac, kao i prihod kafeterije po svakom kupcu.

store_location	invoice_number	payment_method	customer_name
Astoria	83971	cash	Annie Harper
Hell's Kitchen	123456	credit card	Bruce Vance
Lower Manhattan	175690	mobile	Charles Harper
	182597		Christine Carlson
	194845		Claude Sterling
	206898		Courtney Evans
	244981		Jack Fisher
	260023		James Gates
	353270		John Pearson
	361645		Joseph Tilly
	376021		Judy Waters
	448329		Kayla Wood
	479866		Kenneth Sanders
			Lance Willis
			Maria Johnson
			Mary Adkinson
			Michael Jenkins
			Michele Smith

store_location	invoice_number	payment_method	customer_name	Količina kupljenih proizvoda	Cena
Astoria	694231	credit card	Richard Bradley	2	4 \$
	-	-	-	70989	232.240 \$
	83971	cash	Claude Sterling	2	5 \$
	194845	mobile	Thomas Bailey	1	3 \$
	206898	credit card	James Gates	1	4 \$
	361645	credit card	Annie Harper	1	3 \$
	479866	credit card	Michele Smith	2	7 \$
	557452	credit card	Kayla Wood	1	3 \$
	801501	mobile	Torrie Tucker	2	6 \$
	840758	credit card	Christine Carlson	2	6 \$
	900409	cash	Judy Waters	2	9 \$
	-	-	-	71725	236.473 \$
	123456	mobile	Steve Owens	1	3 \$
	175690	cash	Theresa McMillan	1	3 \$
	182597	cash	John Pearson	2	7 \$
	244981	cash	Sanjay Gupta	2	5 \$
	260023	mobile	Richard Townsend	1	4 \$
	353270	cash	Joseph Tilly	1	3 \$
	376021	credit card	Charles Harper	2	5 \$
	448329	credit card	Bruce Vance	2	7 \$
	495672	credit card	Patrick Ewing	1	4 \$
	510028	credit card	Robert Moreland	1	3 \$
	521309	credit card	Maria Johnson	1	3 \$
	581377	mobile	Jack Fisher	2	5 \$
	622584	cash	Lance Willis	2	4 \$
	752526	mobile	Mary Adkinson	2	6 \$
	768070	mobile	Kenneth Sanders	2	6 \$
	820436	credit card	Steve James	1	3 \$
	938958	mobile	Courtney Evans	1	3 \$
	965034	cash	Michael Jenkins	2	6 \$

Slika 7 - Tabela_5 prikazana sa kolonama

Šesta Pivot tabela sadrži dimenzije *store_location* i *Month*. U tabeli je prikazan mesečni prihod kafeterije, broj transakcija i količina prodatih proizvoda sumirani po mesecima i tri različite fizičke prodavnice kafeterija.

Month
Apr
Feb
Jan
Jun
Mar
May

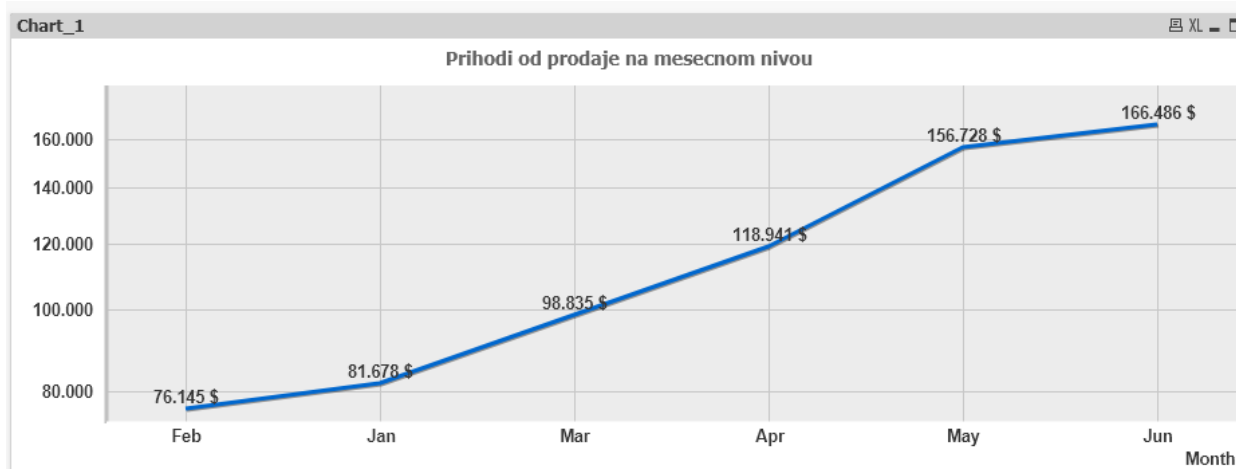
Tabela_6

store_location	Month	Broj transakcija	Količina prodatih...	Mesečni prihod
Astoria	Apr	8556	12026	39477,61
	Feb	5490	7718	25105,34
	Jan	5913	8281	27313,66
	Jun	11985	16853	55083,11
	Mar	7180	9999	32835,43
Hell's Kitchen	May	11475	16114	52428,7599999999
	Apr	8629	12194	40304,14
	Feb	5606	7937	25719,8
	Jan	5868	8340	27820,65
	Jun	12071	17124	56957,08
Lower Manhattan	Mar	7267	10198	33110,57
	May	11294	15944	52598,9299999999
	Apr	8150	12249	39159,33
	Feb	5263	7895	25320,05
	Jan	5533	8249	26543,43
	Jun	11296	16965	54445,69
	Mar	6782	10209	32888,68
	May	10758	16175	51700,07

Slika 8 – Tabela_6

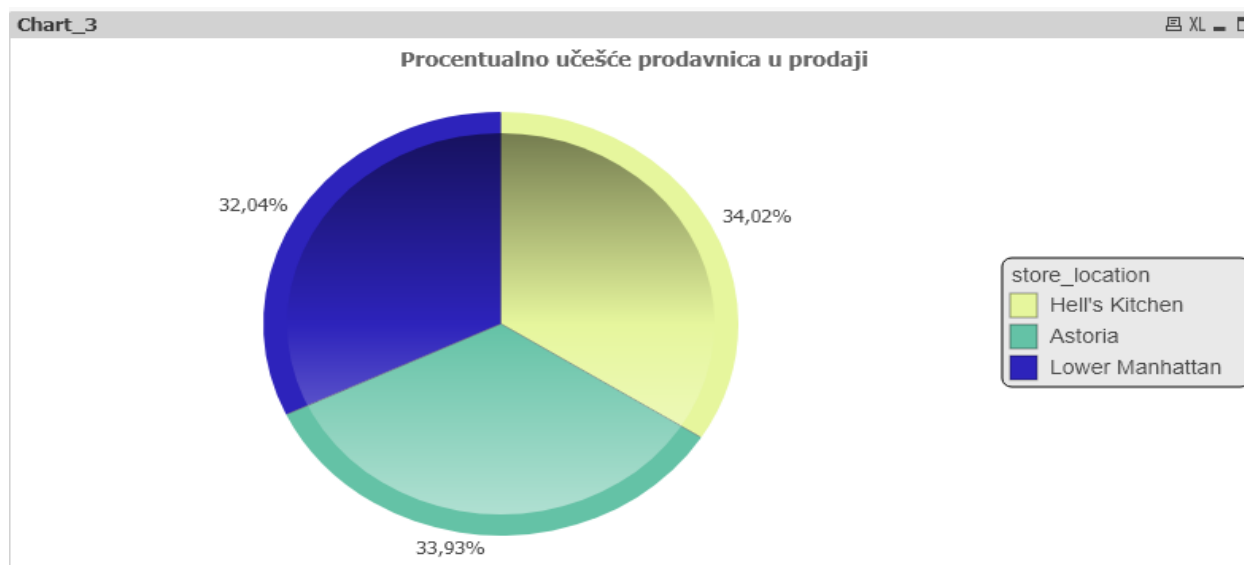
5 Kreiranje grafičkih izveštaja u QlikView softveru

Projekat sadrži ukupno 9 grafičkih prezentacija, a u tekstu će biti prikazano i opisano 8 grafika. Grafik Chart_1 prikazuje prihod od prodaje kafeterije na mesečnom nivou. Iz grafičke prezentacije se vidi da je najveći prihod zabeležen u prolećnim u letnjim mesecima (Maj i Jun), a najmanji u zimskim mesecima (Januar i Februar).

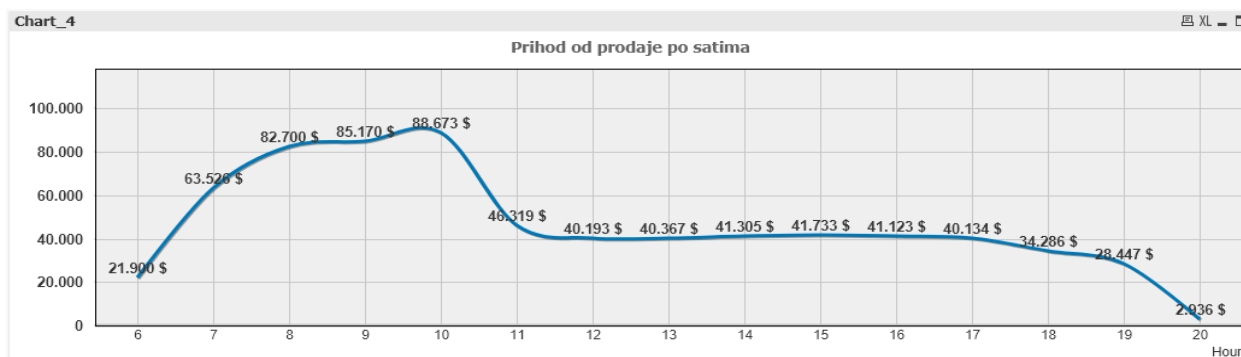
Slika 9 - Chart_1 – Prihod od prodaje na mesečnom nivou

Sledeći grafički prikaz je grafik iz kategorije Pie Chart, nazvan Chart_3, koji predstavlja udeo tri fizičke prodavnice u ukupnoj prodaji tokom posmatranog perioda od šest meseci. Na Chart_3 grafiku primećuje se da sve tri prodavnice, locirane u delovima grada Hell's Kitchen, Astoria i Lower Manhattan, imaju gotovo podjednak udeo u ukupnoj prodaji kompanije.

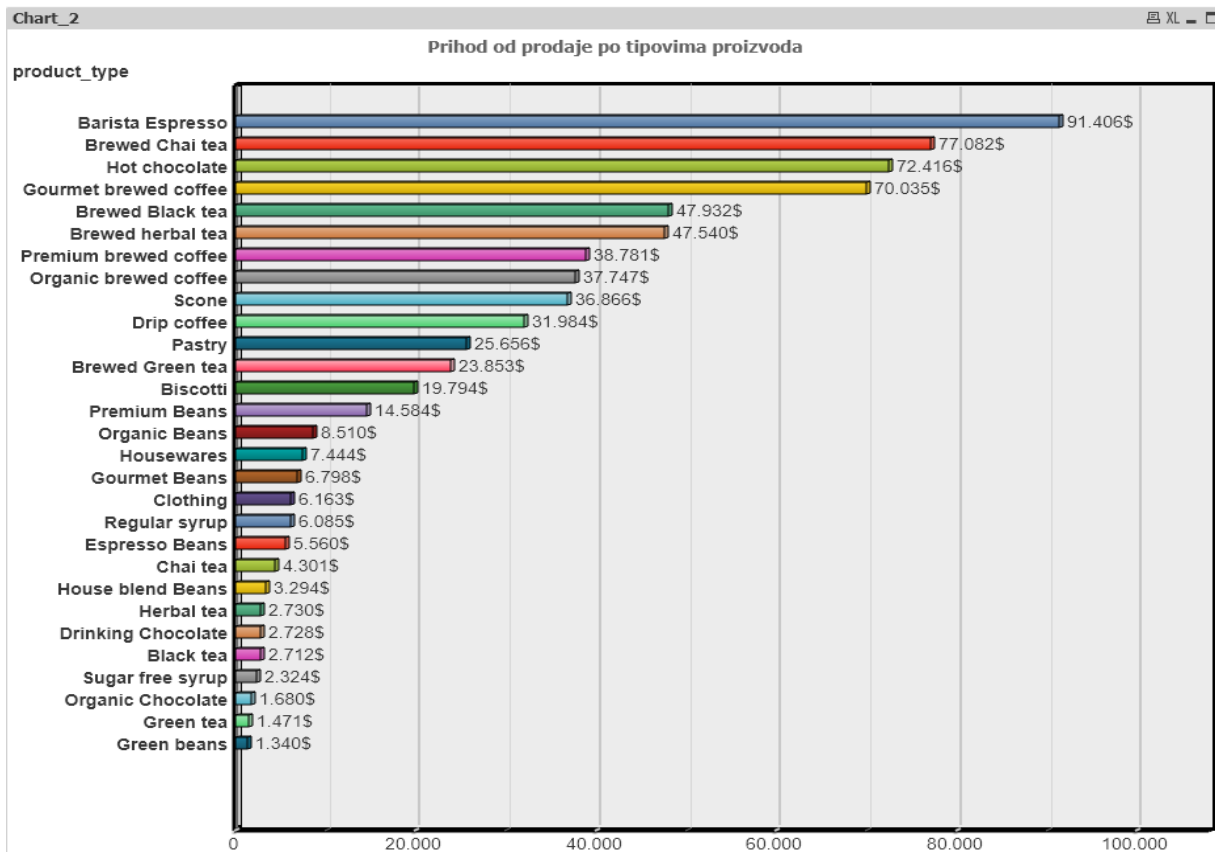
Slika 10 - Udeo u ukupnoj prodaji fizičkih prodavnica nazvanih po delovima grada u kojem se nalaze

Treći grafik je linijski dijagram Chart_4i, i predstavlja prihod od prodaje, sumiran po satima u jednom danu. Posmatrajući grafik, zaključujemo da najveći prihod ostvarujemo u jutarnjim satima, gde između 9 i 10 časova prodajemo najviše proizvoda. Kako se približavamo kraju dana, tako i prodaja opada, da bi najmanji prihod bio između 19 i 20 časova.

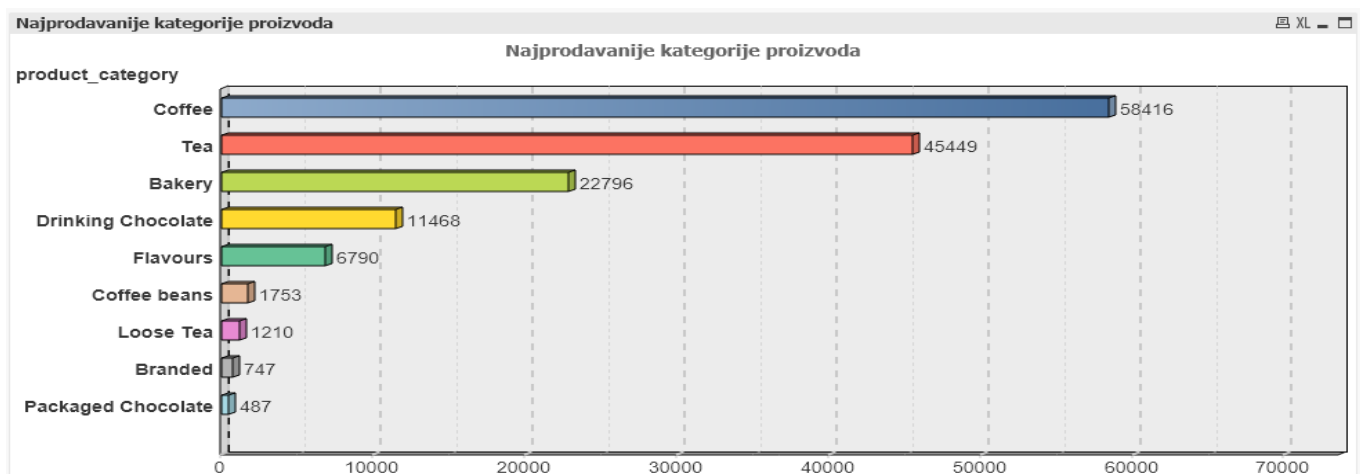
Slika 11 – Chart_4 grafik koji prikazuje prihod od prodaje u dolarima raspoređen po satima

Četvrta grafička prezentacija prikazuje najprodavanije pojedinačne proizvode, opadajuće sortirane po prihodu od prodaje koji je ostvario svaki pojedinačni proizvod, od najprodavanijih do najmanje prodvanih. Posmatrajući grafik može se zaključiti da najviše prihoda donosi prodaja različitih vrsta kafa i čajeva.

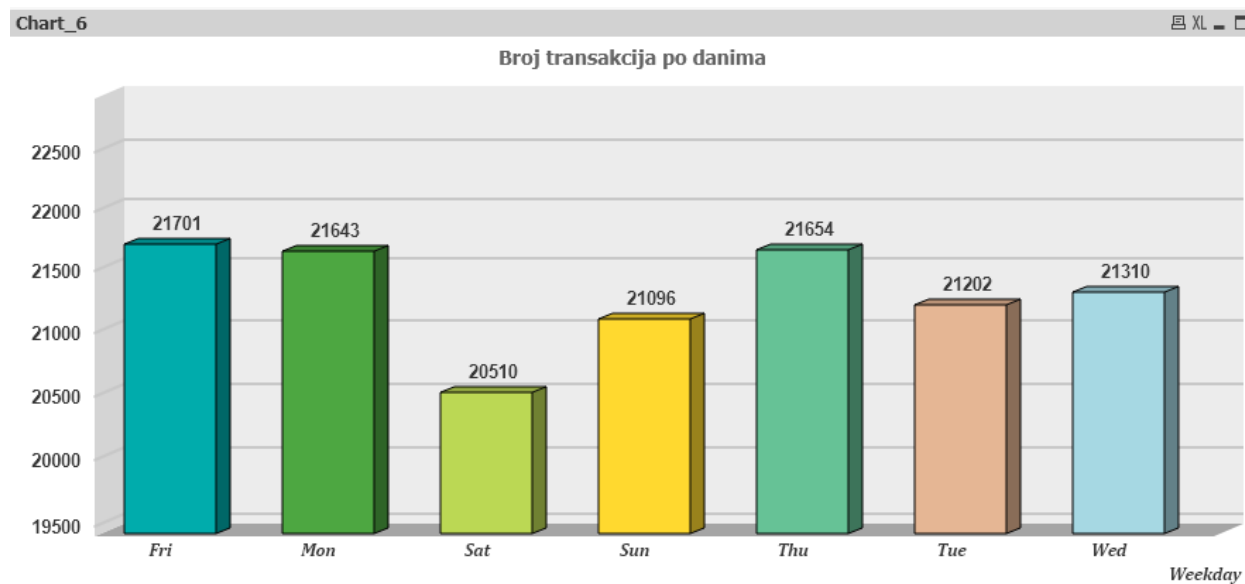
Slika 12 – Prihod od prodaje sumiran po tipu proizvoda, sortiran po vrednostima u opadaju

Peti grafik je dijagram iz kategorije Bar Chart, sa horizontalno usmerenim figurama koje prikazuju vrednosti. Na grafiku su predstavljane najprodavanije kategorije proizvoda, sa opadajućim vrednostima ukupno ostvarenog broja transakcija po kategoriji proizvoda. Najveći broj transakcija uključivao je proizvode iz kategorija Kafa i Čaj, i one predstavljaju više od polovine svih kupovina.

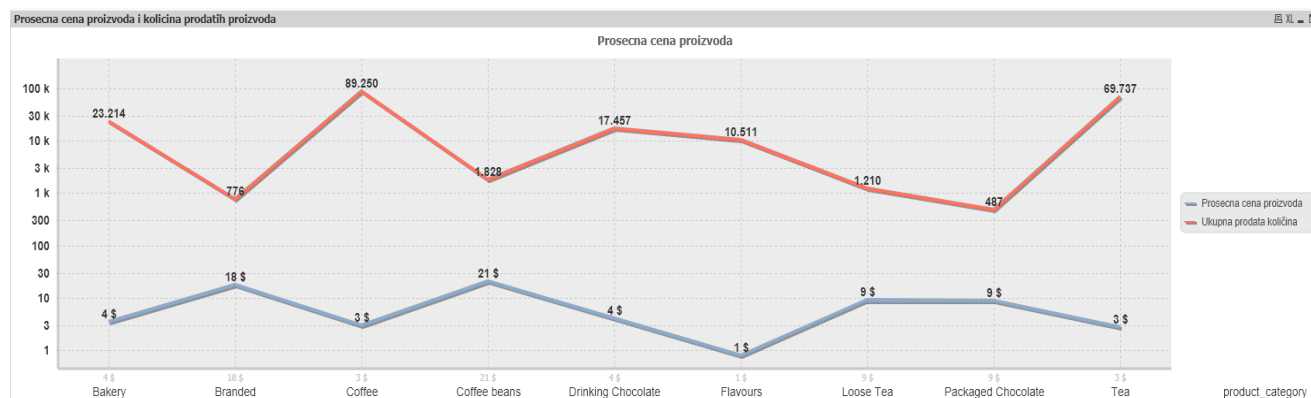
Slika 13 – Prodane količine proizvoda sumirane po kategorijama

Šesti grafik je takođe dijagram iz kategorije Bar Chart, sa vertikalno usmerenim figurama koje predstavljaju ukupan broj transakcija podeljenih po danima u nedelji. Analizirajući grafik može se zaključiti da se najviše transakcija izvrši radnim danima, a nešto manji broj kupovina odvijao se subotom i nedeljom.

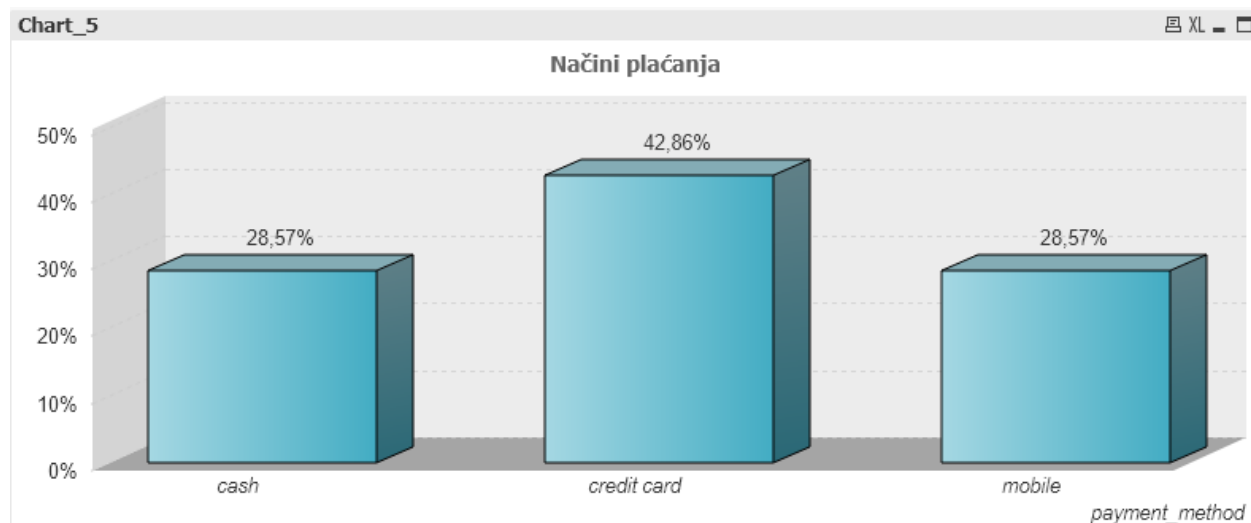
Slika 14 – Broj obavljenih kupovina po danima u nedelji

Sedma grafička prezentacija je linijski dijagram, koji prikazuje odnos između ukupne količine prodanih proizvoda po kategorijama i prosečne cene proizvoda iz odgovarajuće kategorije. Posmatrajući grafik zaključujemo da smo najviše prodali proizvoda i najveći prihod ostvarili prodajom proizvoda iz kategorije Coffee(Kafa) i Čaj(Tea), iako je prosečna cena tih proizvoda nije naročito visoka. Odlične rezultate smo ostvarili i prodajom proizvoda iz kategorije čokoladnih napitaka i pekarskih proizvoda.

Slika 15 – Prosečna cena kategorije proizvoda i količina prodanih proizvoda sumirana po kategoriji

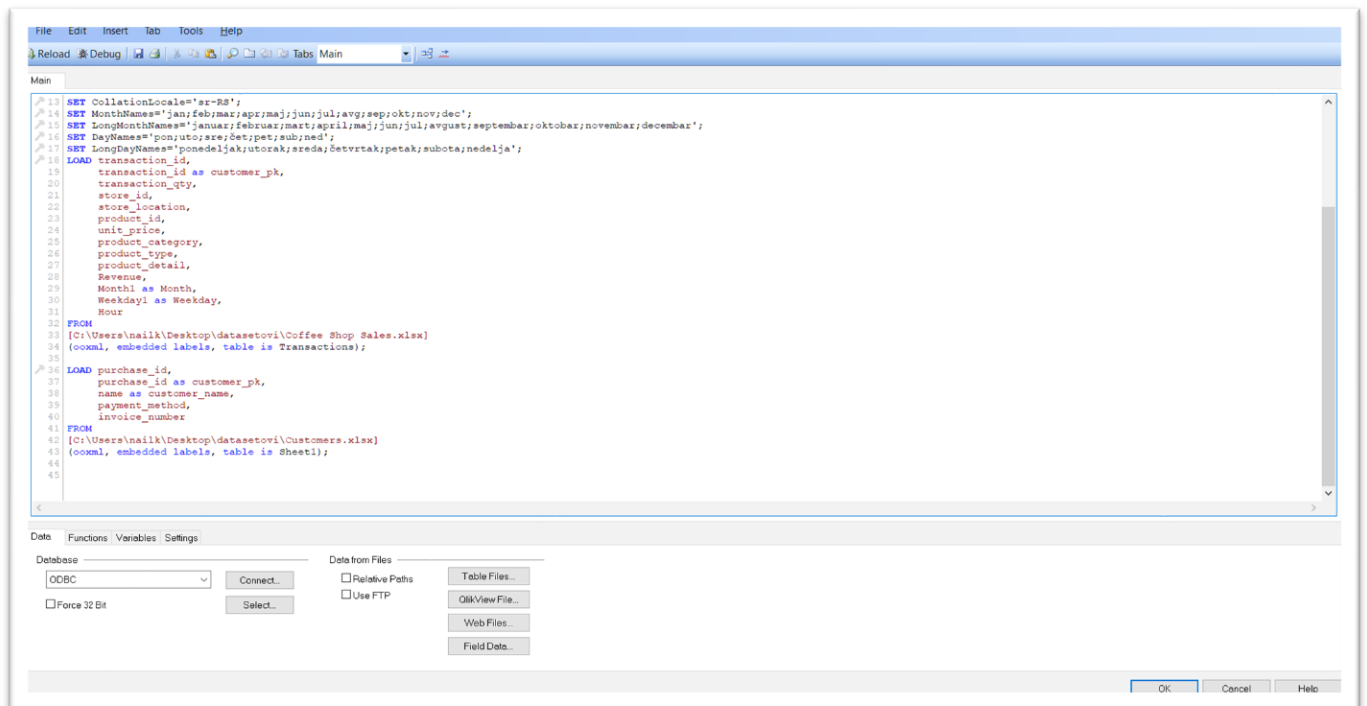
Osmi grafik je dijagram iz kategorije Bar Chart, koji predstavlja odnos između najpopularnijih načina plaćanja. Kupci su najviše koristili kreditne kartice (42,86%), a podjednako su plaćanja vršili mobilnim telefonom i gotovinom (28,57%).

Slika 16 – Najzastupljeniji načini plaćanja

6 Spajanje različitih tabela kreiranjem zajedničkog ključa u QlikView softveru

Kako bih spojio tabelu Transactions, koja sadrži detaljne podatke o kupovini proizvoda, i tabelu Customers koja sadrži podatke o kupcima, kreirao sam spoljni ključ *customer_pk*, koji spaja kolone *transaction_id* u tabeli Transactions, i kolonu *purchase_id* u tabeli Customers.

Slika 17 - Prikaz spajanje tabela Customers i Transactions pomoću spoljnog ključa customer_pk

Kako bih demonstrirao uspešno povezivanje tabela, kreirao sam Straight tabelu Tabela_pk, čije su dimenzije kolone *product_category*, *product_type* i *product_detail* iz tabele Transactions, i kolona *customer_name* iz tabele Customers. Tabela prikazuje podatke o kupovini svakog kupca, iznos njegovog računa i količinu proizvoda koju je kupio.

product_cat...	product_type	product_detail	customer_name
Bakery	Barista Espresso	Almond Croissant	Annie Harper
Branded	Biscotti	Brazilian - Organic	Bruce Vance
Coffee	Black tea	Brazilian Lg	Charles Harper
Coffee beans	Brewed Black tea	Brazilian Rg	Christine Carlson
Drinking Chocolate	Brewed Chai tea	Brazilian Sm	Claude Sterling
Flavours	Brewed Green tea	Cappuccino	Courtney Evans
Loose Tea	Brewed herbal tea	Cappuccino Lg	Jack Fisher
Packaged Chocolate	Chai tea	Carmel syrup	James Gates
Tea	Clothing	Chili Mayan	John Pearson
	Drinking Chocolate	Chocolate Chip Biscotti	Joseph Tilly
	Drip coffee	Chocolate Croissant	Judy Waters
	Espresso Beans	Chocolate syrup	Kayla Wood
	Gourmet Beans		Kenneth Sanders
	Gourmet brewed coffee		Lance Willis
	Green beans		Maria Johnson
			Mary Adkinson
			Michael Jenkins
			Michele Smith
			Patrick Ewing
			Richard Bradley
			Richard Townsend
			Robert Moreland
			Sanjay Gupta
			Steve James
			Steve Owens

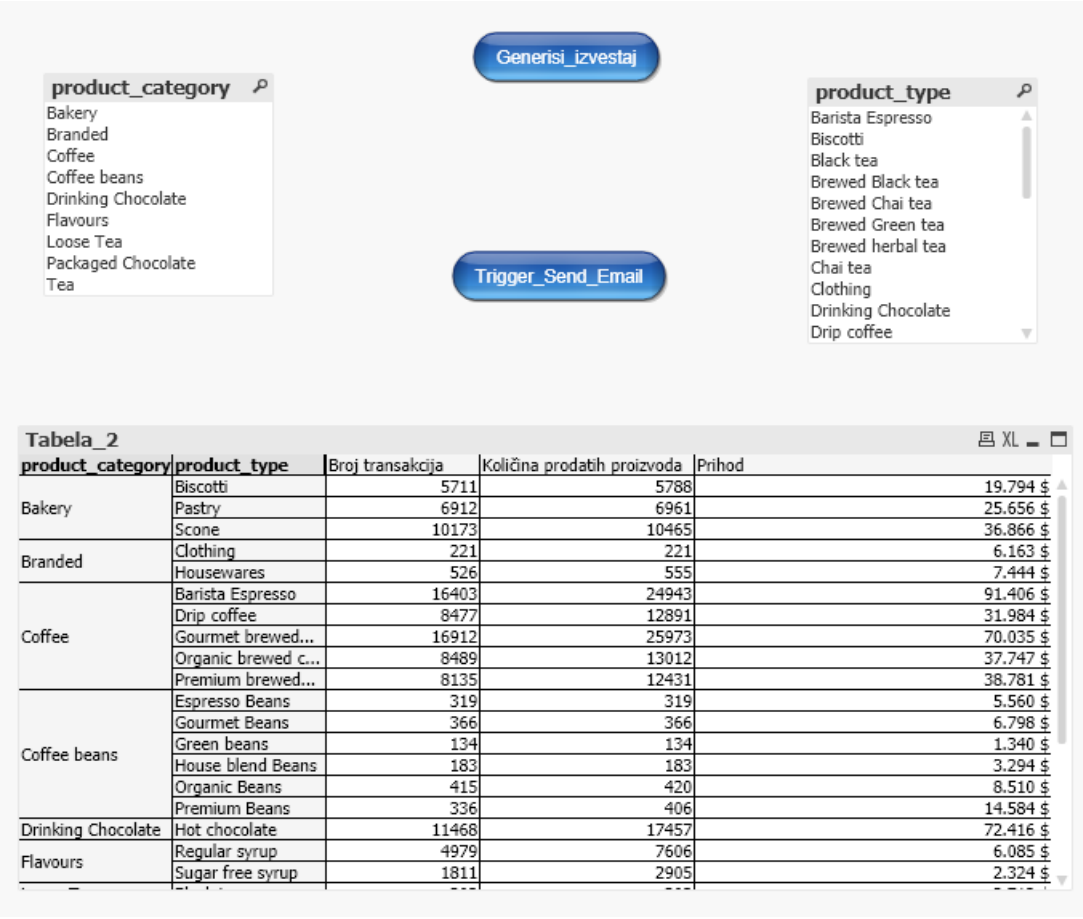
Tabela_pk					
product_category	product_type	product_detail	customer_na...	Račun(\$)	Količina
Tea	Brewed herbal tea	Lemon Grass Rg	Annie Harper	2,5	1
Coffee	Organic brewed c...	Brazilian Lg	Bruce Vance	7	2
Tea	Brewed Chai tea	Spicy Eye Opener...	Charles Harper	5,1	2
Tea	Brewed Black tea	Earl Grey Lg	Christine Carlson	6	2
Tea	Brewed herbal tea	Peppermint Rg	Claude Sterling	5	2
Tea	Brewed Chai tea	Spicy Eye Opener...	Courtney Evans	2,55	1
Tea	Brewed Chai tea	Morning Sunrise...	Jack Fisher	5	2
Coffee	Barista Espresso	Cappuccino	James Gates	3,75	1
Coffee	Gourmet brewed...	Ethiopia Lg	John Pearson	7	2
Coffee	Drip coffee	Our Old Time Din...	Joseph Tilly	3	1
Coffee	Barista Espresso	Cappuccino Lg	Judy Waters	8,5	2
Tea	Brewed Chai tea	Morning Sunrise...	Kayla Wood	2,5	1
Tea	Brewed Green tea	Serenity Green T...	Kenneth Sanders	6	2
Coffee	Organic brewed c...	Brazilian Sm	Lance Willis	4,4	2
Bakery	Scone	Ginger Scone	Maria Johnson	3,25	1
Tea	Brewed Green tea	Serenity Green T...	Mary Adkinson	6	2
Tea	Brewed herbal tea	Lemon Grass Lg	Michael Jenkins	6	2
Coffee	Gourmet brewed...	Ethiopia Lg	Michele Smith	7	2
Bakery	Biscotti	Ginger Biscotti	Patrick Ewing	3,5	1
Coffee	Organic brewed c...	Brazilian Sm	Richard Bradley	4,4	2
Bakery	Biscotti	Ginger Biscotti	Richard Townsend	3,5	1
Coffee	Organic brewed c...	Brazilian Rg	Robert Moreland	3	1
Tea	Brewed Chai tea	Spicy Eye Opener...	Sanjay Gupta	5,1	2
Coffee	Drip coffee	Our Old Time Din...	Steve James	2,5	1
Tea	Brewed Chai tea	Spicy Eye Opener...	Steve Owens	2,55	1
				#####	214470

Slika 18 – Tabela_pk koja prikazuje vrednosti iz dve tabele Customers i Transactions

Uvidom u tabele Transactions i Customers, pokazuje se da je povezivanje tabela preko kolona *transaction_id* i *purchase_id* spoljnim ključem *customer_pk* uspešno izvršeno, iz razloga što Tabela_pk u jednom redu prikazuje vrednosti iz tabele Customers, i iz tabele Transactions, tamo gde kolone *transaction_id* i *purchase_id* imaju identičnu vrednost.

7 Automatsko slanje izveštaja sa novogenerisanim podacima mejlom, svakog dana

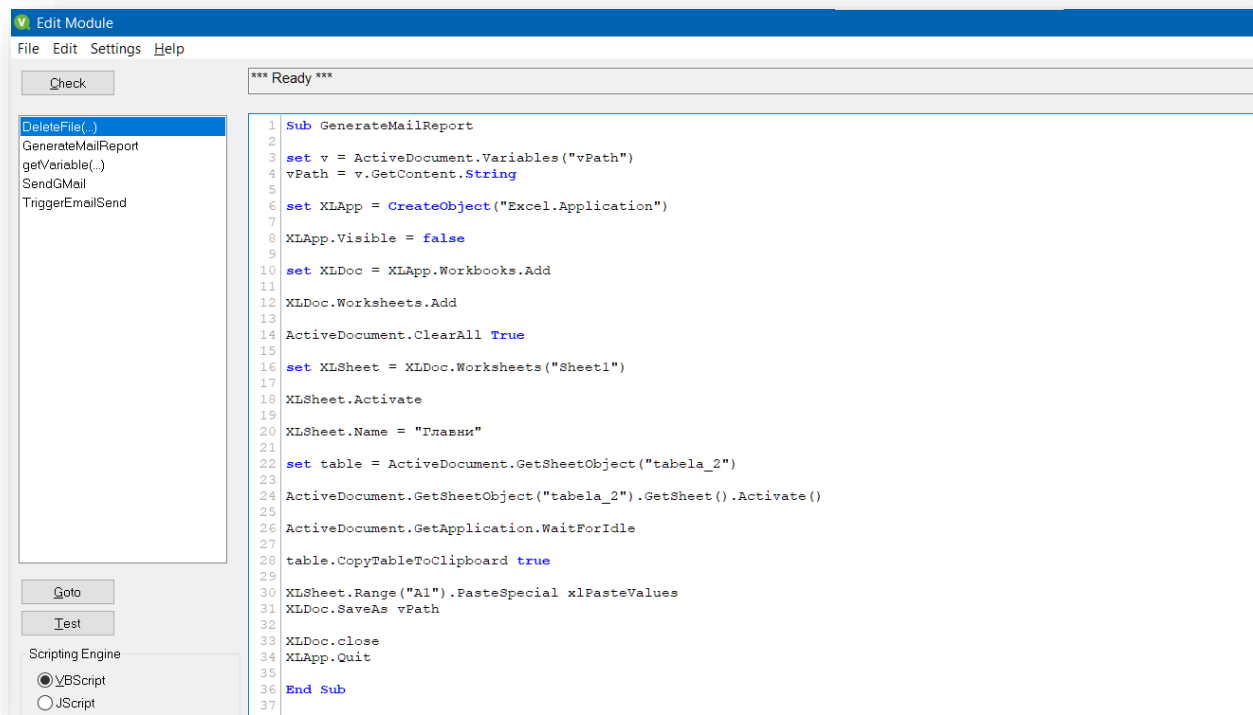
Procedura automatskog slanja izveštaja e-mailom sastoji se iz nekoliko koraka. Prvo, biramo tabelu, grafik ili neki drugi objekat iz softvera QlikView, na osnovu kojeg će se generisati izveštaj. Za potrebe projekta, kreiraće se izveštaj od tabele *Tabela_2*. U *Edit Module* prozoru u QlikViewu pišemo manji program, odnosno subroutine-u ili Sub u Visual Basic programskom jeziku. Prvi mali program nosi ime *GenerateMailReport*. Da bi program pravilno funkcionisao, moramo definisati promenljivu *vPath* i dodeliti joj vrednost adrese foldera našeg sistema u kojem će se izveštaj generisati. *vPath* promenljivu definišemo tako što u QlikView izaberemo putanju *Document Properties -> Variables*. Klikom na dugme New, kreiramo novu promenljivu i definišemo ime i lokaciju u našoj sistemskoj hijerarhiji gde će se izveštaj pojaviti. Nakon pisanja i provere programskog koda u prozoru *Edit Module*, kreiramo objekat Button pod imenom *Generisi_izvestaj* u QlikViewu kako bi pokrenuli postupak kreiranja izveštaja. Ukoliko je procedura dobro napisana, izveštaj u .xlsx formatu pojaviće se u našem sistemu na lokaciji koju smo naznačili u QlikView programu. Proces kreiranja izveštaja pokrećemo klikom na dugme *Generisi_izvestaj*. Ukoliko je subroutine-a napisana pravilno i promenljiva *vPath* tačno definisana, Excel fajl sa imenom Izveštaj pojaviće se na našem sistemu.

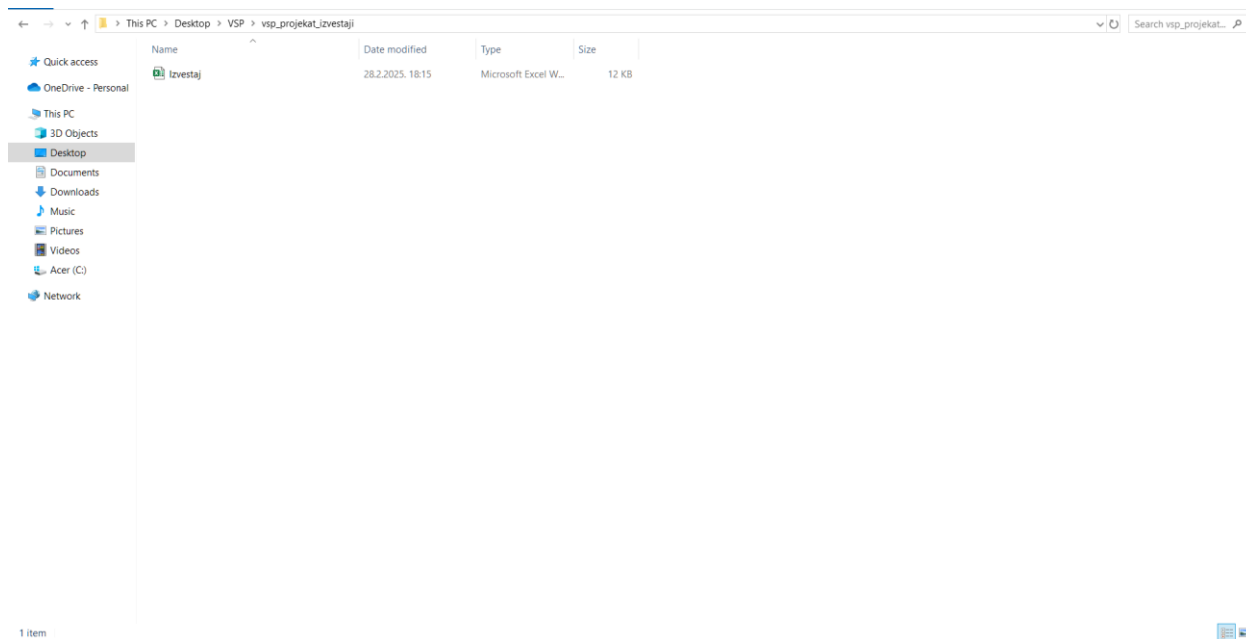
The screenshot shows the QlikView interface. At the top, there are two dropdown menus: 'product_category' and 'product_type'. The 'product_category' menu is open, showing options like Bakery, Branded, Coffee, etc. The 'product_type' menu is also open, showing options like Barista Espresso, Biscotti, Black tea, etc. Below these menus are two buttons: 'Generisi_izvestaj' and 'Trigger_Send_Email'. At the bottom, there is a table titled 'Tabela_2' with the following data:

product_category	product_type	Broj transakcija	Količina prodanih proizvoda	Prihod
Bakery	Biscotti	5711	5788	19.794 \$
	Pastry	6912	6961	25.656 \$
	Scone	10173	10465	36.866 \$
Branded	Clothing	221	221	6.163 \$
	Housewares	526	555	7.444 \$
Coffee	Barista Espresso	16403	24943	91.406 \$
	Drip coffee	8477	12891	31.984 \$
	Gourmet brewed...	16912	25973	70.035 \$
	Organic brewed c...	8489	13012	37.747 \$
	Premium brewed...	8135	12431	38.781 \$
Coffee beans	Espresso Beans	319	319	5.560 \$
	Gourmet Beans	366	366	6.798 \$
	Green beans	134	134	1.340 \$
	House blend Beans	183	183	3.294 \$
	Organic Beans	415	420	8.510 \$
	Premium Beans	336	406	14.584 \$
Drinking Chocolate	Hot chocolate	11468	17457	72.416 \$
Flavours	Regular syrup	4979	7606	6.085 \$
	Sugar free syrup	1811	2905	2.324 \$

Slika 19 – Tabela_2 na osnovu koje kreiramo izveštaj

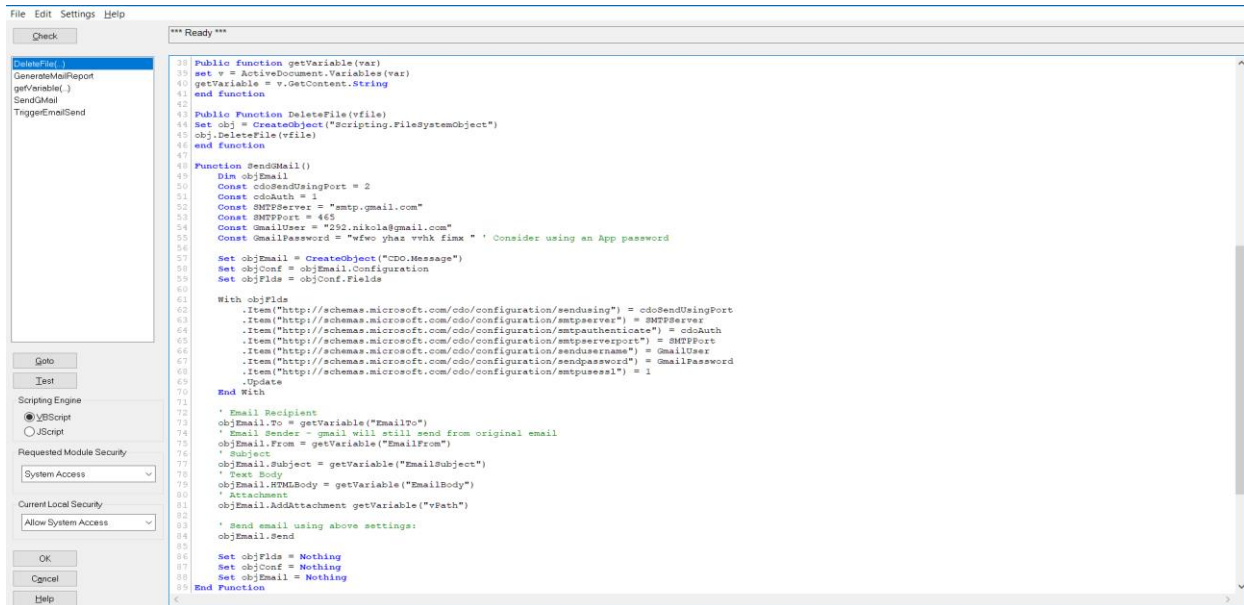
Slika 20 – GenerateMailReport subroutine-a

Slika 21 – Uspešno kreiran Excel fajl Izveštaj

Pošto je procedura kreiranja izveštaja uspešno završena, sledeći korak je pisanje novog manjeg programa za automatsko slanje izveštaja sa jedne e-mail adrese na drugu. Sam program je malo komplikovaniji od prethodnog i sastoji se iz nekoliko koraka: generisanje .xlsx izveštaja, definisanje e-mail adrese sa koje će izveštaj biti poslat, unos e-mail adrese na koju će izveštaj stići, definisanje teme i sadržaja maila i pisanje procedure za automatsko brisanje izveštaja nakon slanja.

Pre svega, na već defisanu `GenerateMailReport` subroutine-u, dodajemo dva manja potprograma: `SendGMail` i `TriggerEmailSend`.

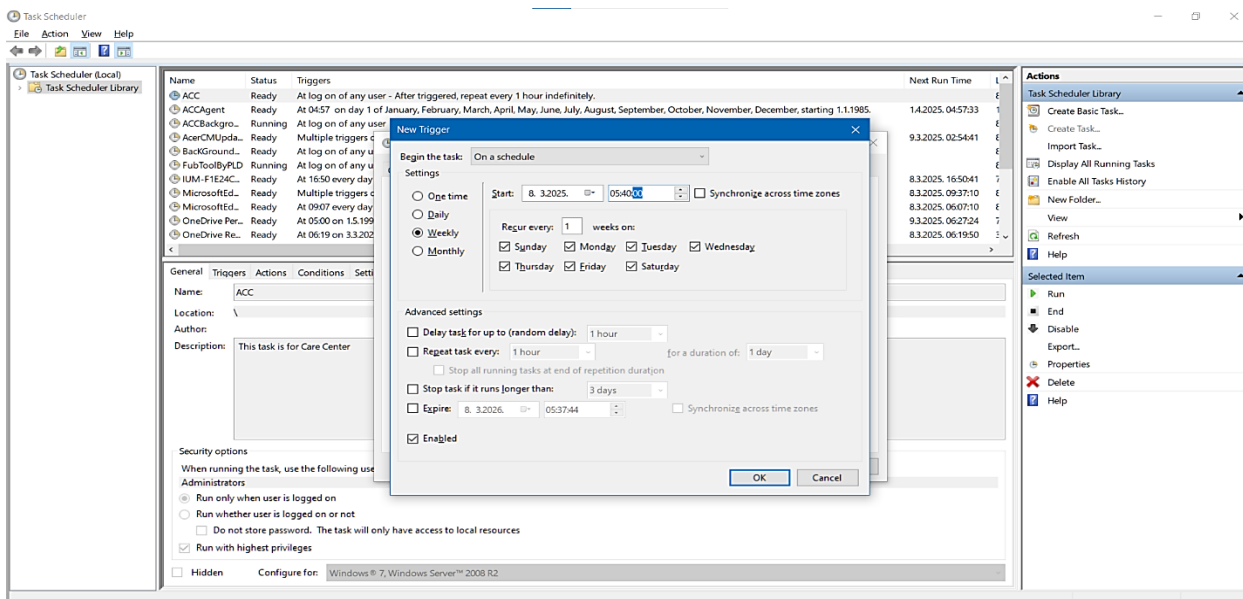

Slika 22 – Program za generisanje i automatsko slanje izveštaja na mail

Nakon što smo napisali kompletan program i testirali njegovu funkcionalnost, u sekciji *Document Properties* -> *Variables* definišemo četiri nove promenljive:

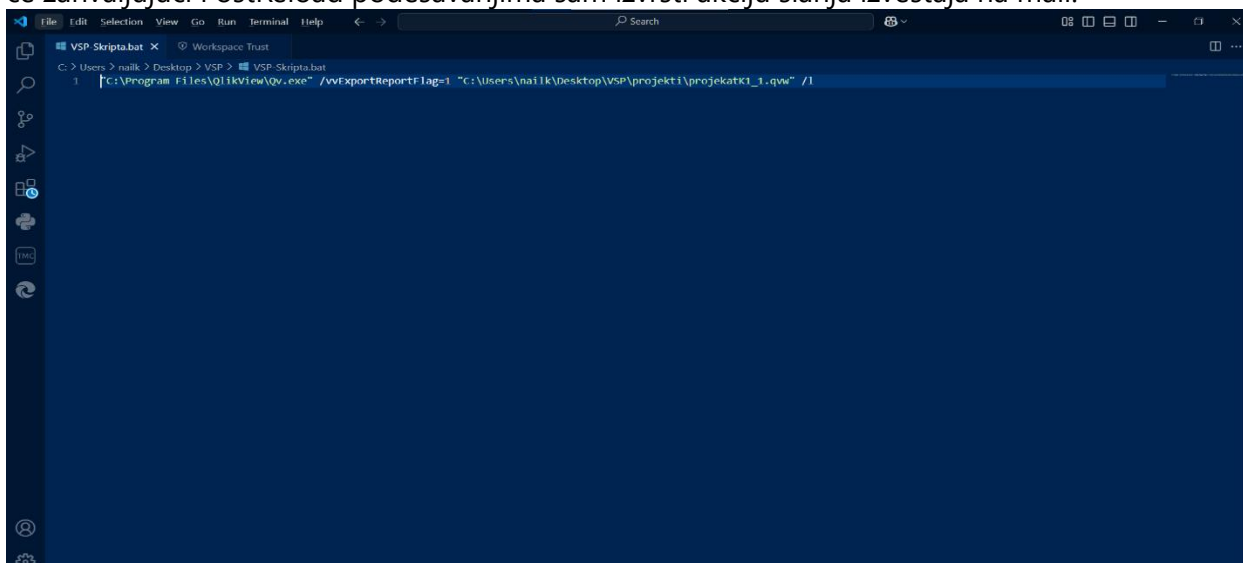
- EmailFrom – Gmail adresa sa koje šalјemo prethodno kreirani izveštaj
- EmailTo – Email adresa na koju šalјemo izveštaj
- EmailSubject – tema poslatog emaila
- EmailBody – sadržaj email poruke

Nakon što definišemo nove promenljive, QlikView program podešavamo tako da pri automatskom otvaranju QlikView projektnog filea pokrene subroutine-u za slanje izveštaja na mail. U putanji *Document Properties* -> *Triggers* pronalazimo *PostReload* akciju i dodeljuјemo joj *TriggerEmailSend* subroutine-u, i tako nalažemo QlikViewu da nakon otvaranja sam pokrene (triggeruje) proceduru automatskog slanja izveštaja na mail.

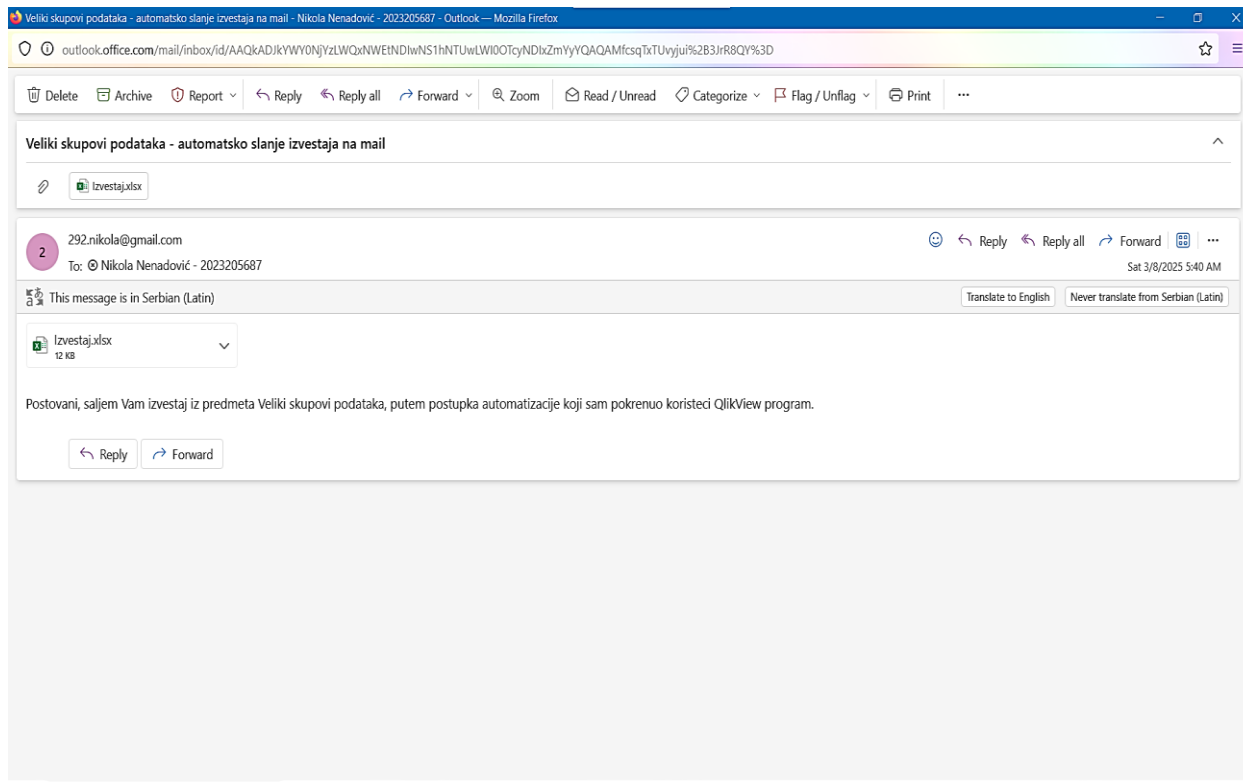
Slika 23 - Kreiranje taska za automatsko slanje izveštaja na mail svakog dana

Pošto smo završili podešavanja QlikView programa, U Windows sistemu otvaramo Task Scheduler program u kojem želimo da konfiguršemo automatsko pokretanje procedure slanja izveštaja na mail svakog dana. Nakon pokretanja Task Schedulera, u desnom uglu biramo opciju Create Task, sa ciljem kreiranja taska za slanje maila. Task ćemo imenovati Automatsko slanje izveštaja na mail. U sekciji Triggers, kreiramo novi trigger u kojem definišemo tačno vreme pokretanja taska (svakog dana, sata, nedelje ili meseca, itd.), koje je u našem slučaju svakog dana u 05:40 časova. U sekciji Actions, potrebno je da definisemo lokaciju skriptnog fajla koji će se automatski pokrenuti svakog dana u vreme koje smo naveli, i koji će nakon pokretanja naložiti Windows da otvori naš Qlikview projektni fajl. Nakon što se projektni fajl automatski otvori zahvaljujući komandama iz skriptnog fajla, Qlikview projekat će zahvaljujući PostReload podešavanjima sam izvršiti akciju slanja izveštaja na mail.

Slika 24 – Skriptni .bat fajl koji ce Task Scheduler pokrenuti svakog dana u naznačeno vreme

Adresa na koju izveštaj stiže je definisana u promenljivoj EmailTo, i to je studentska Singimail adresa. Nakon što otvorimo nalog, videćemo mail poruku koja je pristigla u 5 časova i 40 minuta, što je tačno ono vreme koje smo definisali u task za automatsko slanje mail-a. Tema i sadržaj mail poruke su identični vrednosti promenljivih EmailSubject i EmailBody, a u attachemntu maila nalazi se i sam izveštaj.

Slika 25 – Singimail interfejs koji prikazuje da je e-mail poruka zajedno sa izveštajem stigla u 05:40

Kada otvorimo Outlook servis i pristupimo Singimail adresi, vidi se da je mail sa izveštajem stigao tačno i 05 i 40 časova. Očekuje se da e-mail poruka stiže svakog dana u isto vreme, zahvaljujući automatizaciji procedure slanja koju smo sproveli koristeći Qlikview i Task Scheduler. Kada otvorimo attachment maila, prikazaće nam se izveštaj u Excel Workobook formatu.

Slika 26 – Excel izveštaj prikazan unutar Outlook interfejsa